

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po štiri prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po štiri prejemani za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirinskega petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Pravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši

Francosko.

Od tačas ko je sedanja francoska skupščina s sprejetjem ustavnih postav sprejela vsaj po imenu republiko kot za sedaj definitivno vladno formo, pa do pretečenega tedna nij bilo tako važnega sklepa, kakor je baš te dni sprejeta nova volilna postava.

Kakor smo na drugem mestu omenili uže, ravnalo se je največ za vprašanje, ali se skritinira po listinah ali po arrondissementih. Sprejelo se je drugo in sicer na vladno željo proti volji radikalcev in morda tudi Bonapartovcev.

Sedaj po novejši postavi bodo volilci v vsacem arrondissementu v jednom kraju skupaj prišli in osebno volili. Po listinskem sistemu bi pa bili v vsacem kraju za cel departement posebej volili, in njih volilna lista bi se bila potlej poslala še le v središče. Vsak arrondissement voli 1 poslanca; če pa šteje nad 100.000 prebivalcev, pride še na vsacih 100.000 ali na prelomek od 100.000 po eden poslanec. Pri listinskih volitvah je smel vsak volilec voliti ali na svojo volilno listo zapisati toliko imen, kolikor poslancev je bilo iz departementa v zbornico poslati. Pri arrondissementu pa bode smel samo enega kandidata voliti, ker ako je arrondissement večji, deljen bode v več volilnih okrajev. Po arrondissement-volitvah bode večja centralizacija, bode torej manjša udeležitev volitve. Na to vlada in konservativci špekulirajo.

Francoska ima od kar so jo Prusi za Elzas in Lotaringijo vojno oropali, 362 arrondissementov. Od teh šteje 112 več nego 100.000 prebivalcev torej bodo ti po dva poslanca voliti imeli; 9 arr. bode volilo po

3, dva po 4, Lyon 5, Lille 6, Pariz pa 26 poslancev. V vsem skupaj bode nova francoska skupščina štela 532 poslancev, a sedanja jih je imela 735. Torej bode cela masinerija odslej lažja.

Republikanci so se sicer prej v komisiji in v skupščini še močno poganjali za skritinij po volilnih listinah. Vendar če je z malo večino sprejet drug način, ne zadene jih stvar nikakor močno. To je uže iz debate razvidno. Komisija je namreč predlagala prvi listinski način. Prenaredbo je 10. nov. nasvetoval Antonin Lefèvre-Pontalis in podpiral ga je minister Dufaure. Oba sta se sklicavala na to, da je uže Thiers ob svojem času tudi tako postavil v mislih imel. Oba sta rekla, da po listinah je pač dobro voliti konstituante skupščine v burnih časih, v mirnih pa ne, ker bi bile agitacije in sleparije prehude in zlorabe mogoče.

Gambetta je, zagovarjaje listinski skritinium, samo duhovito pobijal predgovornike, ali videlo se mu je, da je bil prepričan, ka bode v prihodnjih volitvah tudi po arrondissementih zmagali republikanci, kajti za stvar samo se nij dosti zmenil. — V zadnjih praznicah so uže agitirali v tem smislu. Da bi, — to jim želimo vsi prijatelji svobode, katera bode gotovo blagodejno razlivala svoje dobre vpljive na vse druge evropske države in narode ako se v utrjenej republiki v onej najvišjej državnej formi, francoski narod, prvi narod ovega sveta, svoboden učvrsti.

Jugoslovansko bojišče.

Velika zmaga hercegovskih vstašev pri Goranskem moraju zabilježiti vse novine. Tudi popolnem ministerska dunajska „Poli-

tische Correspondenz,“ ki zoblje iz poročil konzulskih, poroča to zmago 4000 hercegovinskih vstašev nad 5000 turškimi vojaki, in da so Turki izgubili 1300 mož mrtvih in ranjenih. — „N. Fr. Pr.“ sama mora to vest, ki jo po zobeh bije, ponatisniti, ali tolaži se s tem, da so na drugem mestu Turki zmagali čisto malo krdelco Srba Trifka, ki je premalo pazil in se zajeti dal, ter junaške smrti umrl. Ljubobratič je uže ozdravljen vrnil se v tabor. Vstaši bodo izvolili provizorično narodno vladu.

Belgradski „Istok“ prinaša 31. okt. sledeči telegram, katerega je prejel iz Cetinja: „Pretečeni petek so udarili Turci na selo Prečane iz one strani Tare, Šaranci so jih pričakali in odbili jih po dolgem boji v katerem je poginil Sima otec vojvode Tripka; z njim pak je bilo 15 drugih ranjenih. V soboto zjutraj zgodaj udarili so Turci iznenadeno na isto vas z večjo silo in po dolgem hudem boji obkolili vojvodo Tripko (Grubačica) z 18 drugimi vred, ter jih vse pobili in zverinsko razsekali. Hrabri vojvoda Tripko padnivši je ranjen še 6 Turkov z revolverjem usmrtil. Divno je zamenil svojo junaško glavo! Slava njemu in hrabrim njegovim tovarišem, kateri so umrli za vero in slobodo! Rezultat ovoga krvavega boja nij še znan.

Iz vstanka v górenjej Bosni poroča iz Kostajnice hrvatski „Obzor“ v brzojavki od 16. nov.: „Po onej hudej bitki pri Slabinji šli so vstaši v Čitluk in od tod v Pastirevo, kjer so pa prišli v veliko neprimliko. Turci so jih obkolili in kmalu bi se jim bilo slabo godilo. Po ostrem, krvavem, obupnem, triurnem boji, in ko je bila uže noč nastopila,

Listek.

Bogdan Hmelnicki.

(Po Petruševskem spisal J. Steklasa.)

(Dalje.)

Gredeč po cesti, je ostajal v vsaki vasi, pripovedoval o svojih nadlogah in trpljenji, in brž ko ne je vse to še pretiral. Zraven tega pa je opazoval, je-li se bo hotel narod vzdigniti proti Poljakom. On se je prepričal, da se bode narod vzdignil na prvo besedo. Ko je prišel v Ukrajino, zbral je brž na svet mnogo odličnih Kozakov. Zbrali so se v šumi; vsi so bili stari bradati Ukrajinci, kateri so se uže večkrat tolkli s Tatari, Turci in Poljaki, ter ne samo enkrat branili s svojimi prsi vero, rodovino in svojo slobodo. Hmelnicki jim je razložil vse: o velikej krivici, ki ga je za-

dela, o kraljevej bedi, in tudi to, kar je videl in slišal od naroda, potujoč po cesti skoz vasi. On je pokazal Kozakom kraljevsko pismo, katero je vzel Barabašu, ko ga je bil upijanil. Vrh vsega tega pa je še dostavil, da kijevski metropolit blagoslovi vse Kozake za ta sveti čin in da samo od njih pričakuje potlačeni ruski narod rešitev. Zasmeli so Kozaki in vsi z enim glasom prisegli, da hočejo umreti eden za drugega, ter s krvjo se osvetiti Poljakom za vse njihove krivice.

To je bilo l. 1647. Zgotovivši delo v Ukrajini, šel je Hmelnicki v Zaporozje. Tudi Zaporozžce nij bilo težko pobuniti. Le-ti srbo-glavci so tako samo od vojske živeli. Izaječe se je odpravil Hmelnicki v Krim; tukaj je pa moral dolgo prositi kana za pomoč, dokler mu je ta obljubil 4000 Tatarov. Potem se je vrnil Hmelnicki v sječo, ter se začel pripravljati za pohod. Zapo-

rožci so se zbrali v rado, ter njega izvolili za svojega atamana.

Zbiraje vojsko proti Poljakom, je vendar Hmelnicki še vedno lukavil s pani, pošiljal k njim pisma, ter je uveroval, da se Kozaki oborožujejo za kralja, ter da nič hudega ne mislijo. Hmelnicki je lukavil za to, da se Poljaki ne bi pripravljali za odpor. Ali težko je bilo, prevariti pane. Židi so jim o vsem gibanju v Ukrajini glase prinašali. Poljaki pa prestrašeni še od poprejšnjih kosaških vstaj, začno brž vojsko zbirati. Glavna četa je ostala doma na mestu, ter pričakovala Kozake, druga dva polka pa sta bila poslana proti Hmelnickemu, ali eden od nju, zgolj iz Rusov, se je precej predal Hmelnickemu, drugi pa je bil potolčen, ter zbežal domu. Na potu pa so navalili nanj Tatari, ter ga deloma pokončali, deloma pa polovili in v sužnost odpeljali. Kozaki se nijso v to mešali: stali so

obrne se sreča k vstašem. Oni razbijejo Turke, zaplenijo mnogo živine in so šli dalje za Turki. Neresnično je bilo poročano v predzadnjem brzojavu iz Kostajnice, da so vstaši kormanuša vrgli živega v vodo. Na ladiji je bil boj, v katerem je kormanuša usmrten bil, in potem so mrtvega v vodo vrgli, ladijo pa zažgali. Železnica med Banjo-luko in Novi ne vozi več.

Bulgarski vstaši se zbirajo v balkanških gorah in po drugod se pripravljajo za spomlad. — Ali ker se Srbi tako čudno drže in vojsko odtegujejo od meje, mogla je porta vzeti 12.000 mož svoje vojske od Niša in jo je vrgla v Bulgarijo, da zatirajo vsak sloboden dih in vsako pripravo, in če mogoče še zrno vstaje v Balkanu zatró.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. novembra.

Državni zbor je imel 16. novembra sejo, a nič važnega o njej, vsaj nič političnega. Sklepalo se je o tem, kako naj se zalagajo sirotinski denarji, kako naj glasujejo komisije za odvezo zemljiščnih davkov, in potem so bile neke peticije na vrsti. — Fax je interpeliral, ali hoče vlada delati za lotitev vrtislavske škofije, in Staudel je rekel: obžalovati je, da se avstrijska vlada na domačo industrijo ne ozira, ampak za državne potrebe na tujem delati daje.

Poljski študentje v Lvovu so napravili Czerkawskemu veliko baklado, pri kateri so kričali „pereati“ ministru Stremajerju.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** hoče dunajski „Tgbl.“ vedeti, da se žuga z ministersko izpremembo. Uže zopet! In gotovo nič boljšega za tem ne pride.

Ruski car se vrne 6. decembra iz Livadije v Peterburg.

Franoski republikanci hočejo svojim najhujšim protivnikom legitimistom prepušiti 25 sedežev v senatu, samo da bi z njihovo pomočjo Orleansce popolnem izrinili.

Italijanski parlament se je zopet sešel in svoje delovanje začel.

Na **Nemškem**, kjer bode odalej tiškovna svoboda v parlamentu s posebno postavo zadušena, hočejo tudi Švajci svobodo asilstva vzeti, ker kakor se bere, hočejo terjati naj Švajca grofa Arnima izročiti, da ga bodo Nemci tožili zaradi veleizdaje, žaljenje veličanstva itd. ker je spisal brošuro „pro nihilo“. Svoboda po edinosti na Nemškem! To bi bil prvi narod?

Iz severne **Amerike** se poroča, da bode letos pavole ali bombaža več, kot lani, ako bode novembra in decembra vreme ugodno ostalo.

Dopisi.

Iz Maribora 16. nov. [Izv. dep.]

(Šolske nerednosti. Brandstetterjev „krach“). Najprej malo o tukajšnjih pedagogih in o učiteljski pripravnici. — Znano je, da pripravnico dirigira ravnatelj dr. Elšnik (Elschnigg) Nemec po veri, ki le za silo slovenski lomi in je tudi sovražnik vsega slovenskega. Strašno rad ima učitelja Miklošiča, ki je učitelj v pripravljalnem razredu. Vedno ga nadzoruje in očita, ka premalo nemški in preveč slovenski uči in izprašuje, če so tudi učenci, taki ki še nič nemškega ne znajo. Vsled tega ga pa tudi priganja, da je ubogi dobri mož (se ve da malopogumen) čisto obupan.

Za slovenščino na pripravnici nima sedaj nobega učitelja. Robiču neče dati slovenščine v roke, ker jo zna in bi tedaj morda škodoval njegovej ideji, Nemcu jo ne more dati, in tako jo je podelil enemu, ki nij škodljiv — namreč katehetu Janežiču, ki pri poduku krščanskega nauka tudi včas slovenski prednaša, da si slabo sam zna. Na ta način bodo se prihodnji naši učitelji uže dobro izgojili.

Vladni organi so letos določili, da se za mesta in njih okolice jeden inšpektor voli. Naš Elšnik pa uže naprej vedoč, da bode zopet Robič voljen, roma naglo v Beč in skrpal je tamkaj to, da je on postal za mesto Maribor inšpektor in Robič samo za okolico. Črez to volitev ali to priberačeno imenovanje se pa celo učitelstvo strahovito jezi, kajti nobeden od učiteljev Elšnika ne more trpeti, ker strašno hinavčuje in ker vsakemu rad vriva „nove“ svoje „metode“ (?) v pedagogiki n. pr. „sage mir, was steht auf der Seite — ? — „ich weiss nicht“ — so! „gehe, hast einen dreier“. — To se je uže nekaterokrat zgodilo, in slednjič so šli celo mali dečki k njemu ga prosit, naj drugače izprašuje, ker tako po tej „metodi“ se ne morejo učiti in se tudi nič ne naučijo. Jeden tukajšnjih učiteljev je pred kratkim po onem čudnem imenovanju naredil šaljivi izrek: „Nun jetzt bekommen wir den Elschnigg statt des Robič — jetzt können sich die Collegen gra-

tuieren, denn sie werden viel von ihm lernen — der Unterschied zwischen Elschnigg u. Robič besteht hauptsächlich darin, dass der eine Docktor aber kein Schulmann, der andere aber Schulman aber kein Docktor ist“ — und nun können sie sich gegenseitig behelfen wie der Lahme und der Blinde“. Proti učiteljem se nekako surovo obnaša posebno proti enemu, ki je naroden. Z zadnjim včas ravna, kot korporal z novincem, more celo „hast acht“, pred njim stati in vsako uro mu pridiguje o subordinaciji, če ravno je ta tisti (učitelj), ki preveč uboga ravnatelja. Jaz bi mu bil uže zdavnaj na njegove neumne psovke zatulil drugače. Sicer je obljubil v kratkem iti hvaliti ga in njegovo novo učno metodo priporočati v Gradec ali celo v Beč.

Tudi namen kazni in štipendij Elšnik čudno razumeva. Zadnji teden so hoteli dva pripravnika, ki imata celo štipendije, ekskludirati. Vsi učitelji so bili edini za consilium abeundi, samo Elšnik je glasoval proti in predlagal, da bi bilo bolje, če se grešnika pomilostita s tem, da se njima od štipendije vsacemu odtrga 40 gl. — Tedaj plačati se mora in zopet se sme kaka lumparija narediti — in ona dva sta jo ravno zaradi pomankanje denarjev naredila. — Sodite sami! —

Prihodnjič nekaj več o njem, kako si s svojo negativno pametjo in germanizacijo misli pridobiti po smrti kako višje mestice.

Fric Brandstetter in Seidl se uže skoro, cel teden selita — nevem, kam jo hočeta pobrisati. Ali so se njima Mariborčani zamerili, ali kaj, kajti kar voz za vozom drdra od hiše poln z mobilarom! — Uže tri dni vedno rubijo in transportirajo pri Fricetu in Seidlu. Bili so trije ali štirje advokati iz Beča tukaj in kar planili so črez nje. — Fric Brandstetter je namreč v Beču več menjic podpisal a — nobene plačal — in ker mu njegovi prijatelji židovi vendar nijso dosti zaupali, moral je poslanec Konrad Seidel za svojega Friceta žirirati menjice. Zdaj pa Fric plačati ne more, in zgrabili so obadva. — To vam je čuden šunder v mestu. — Reuter, ki je pri zadnjih volitvah nasproti Fricetu propal, se uže veseli, da dobi izgubljeni mandat. — „Pauerski“ slóviti kmet Vrecel pak kar strašno debelo gleda in ne more si to raztolmačiti, kako da mora sod-

prilčno daleč, ter so se posmehovali. Po tej prvej zmagi se je podal Hmelnicki dalje. V glavnej poljske čet so pa mej tem pani mirno jeli in pili, ter praznikovali; ali začuvši, kakšna nesreča je zadela njihove brate, začeli so se mej soboj prepirati in zmerjati eden drugega. Ko se je Hmelnicki približal, ter s svojo vojsko in Tatari na poljski tabor udaril, razpršila se je četa na vse strani; vodje in mnogo drugih vojakov je bilo ulovljenih. Zmagovalci so zaplenili ogromen plen: vsak Kozak je postal iz siromaka bogataš.

Te dve kozaški zmagi ste vzdignili ves narod na orožje. Zazibala se je Ukrajina, zakipela Volinja in Podolska. Rusi so se zbirali po deset in po sto, ter se odpravljali, očistiti svojo zemljo od Poljakov in židov.

Taki podvzetni ljudje so se imenovali gajdamaki (vojnik v stepi, razbojnik), a njih

šajke zagone. Oni nijso oprostili niti katoliku, niti unijatu, niti židu; klali so je, obešali, topili, prežagovali, oslepljevali, ter žive drli. Ubivši pana, njegovo obitelj in domače sluga, požgali so gajdamaki panski dvorec, poplenili vse blago, ter se z njim s kmeti podelili. Latinske samostane in cerkve so rušili gajdamaki do tal, duhovne in mnihe mučili do smrti, svete podobe rušili in pometali ven, pri oltarjih pa konje krmili. En gajdamak je obesil nad oltarjem ksenca (duhovna), žida in psa, ter nadpisal: „Ksenz, žid i sobaka (pes) — vse vera edinaka.“

Peplenivši in popalivši vsa poslopja, nijso gajdamaki nikdar pozabili, izvaliti iz kleti sodčke z vinom. Tu so imeli potem zabavo: oni so pili, peli pesni, plesali okoli pozorišča po sredi razmetanih mrtvih trupel.

Tako strašno, tako zversko so se maščevali Kozaki in kmetje za brezdušne davke, za ugnjetavanje in zasramovanje pravoslavne

vere. Najbolj pa je zadela ta kazen žide, ker je po njih narod največ trpel. Židov so pobili takrat na stotine, v južnej Rusiji nij ostalo skoro nobenega žida. Poklanih je bilo 1100. Koliko jih je pa od lakote in vode konec storilo!

Gajdamaških preganjanj je bilo brez broja; oni so se skitali po vsej Ukrajini, po Podoliji in Voliniji; še celo v daljnji Litvi so se kmetje vzdignili na pane. Nekaj panov je zbežalo, drugi so se pa branili, ter tako zversko tolkli kmete, kakor so nje gajdamaki. Mej tem pa se je zbrala nova poljska vojska. Da jo je kdo smotril, bil bi lahko pomislil, da gre na svatbo, ali pa na sejem trgovat z robo, ne pa na smrtni boj. Povsodi je bilo videti drage robe, žamet, zlate in srebrne posode, orožja vbrana z dragocenim kamenjem in raznih drugih bogatstev. Pirovali so vsak dan od jutra do pozne noči. Poljaki so se bahali

nija dovoliti rubiti njegova dva boga, takega gospoda kot je Frice Brandstetter. Sodnija menda s Slovenci drži — pravi nemškutar neumno in čudno je, da zdaj bogati „Vretzi“ ne pomagajo, ali morda čaka na one, kojim je pive in vina kupil ob volitvah, da ga rešijo? Zastonj bode čakal — vino je proč, piva je proč. — Frice bode (ali nij uže? Ur.) denes ali jutre konkurz napovedal.

Prihodnjič kaj o našem društvenem življenju i druge reči. (Prosimo da gotovo Ur.)

Iz Ptuja 15. nov. (Slovenska šola in Kanižanec.) Naši „Nemci“ so le čudni ljudje. Če se jim v politiki kaj ne posreči, je nasprotivost Slovencev kriva. Če imajo v družih rečeh slabe vapehe, so Slovenci uzrok; in zdaj še je neki ciguri-kanižanec znašel, da smo Slovenci na tem krivi, ker njih otroci v šoli ne napredujejo. V graški „Tagesposti“ št. 261 toži neki ciguri-kanižanec, da mora 80 otrok iz občine Kaniže, katera — pravi — je celo nemška — mestno šolo v Ptuj obiskovati, ker je šola ptujske okolice, h katerej tudi kanižanci spadajo slovenska. Dopisnik be-rači pri mestnem zastopništvu, da bi ptujsko mesto dovolilo, da bi se občina Kaniža v mesto všolala.

Čudno! Če mi Slovenci tožimo, da slovenska mladež v nemški šoli ne more napredovati, in narodno slovensko šolo terjamo, se nam Nemci posmehujejo, nemška mladež pa v slovenski šoli škodo trpi! Mi moramo pa sicer še omenjeni „Tagespostni“ članek malo pojasniti, ker ima zanimivo zgodovino. — Slovenska ptujska okolica zares nema šole, in si bode morala novo zidati, katera bode 20.000 do 30.000 goldinarjev stala. Občina Kaniža bi se rada teh stroškov izognila, in je najprej ta pot nastopila. Pred poldrugim letom je imela občina Kaniža pod predsedništvom „ciguri“-fabrikanta gosp. Pisk-a velik zbor, in je sklenila po predlogu predsednika se z mestno občino združiti. Kanižanci so bili sicer tega združenja veliki protivniki, ker morajo v mestu velike naklade plačevati, katerih do sedaj ne poznajo. Gosp. Pisk jih je vendar pregovoril, in predlog je bil sprejet.

Prvo, kar je g. Pisk storil, je bilo, da je na deželni šolski svet prošnjo vložil, da bi se Kanižanci v mestno šolo všolali. V

očigled bližnjega združenja je mestno starešinstvo ta predlog „bona fide“ podpiralo, in okrajni glavar, kateri je ob enem tudi odbornik mestnega starešinstva, imel je nalogo, to prošnjo s svojim uradnim uvodom deželnemu šolskemu svetu predložiti. Ko je ta prošnja uže neke dni vložena bila, in ko je nekdo g. Pisku povedal, da je uže tudi odposlana, skliče on hitro drugi zbor Kanižancev, in dá skleniti, da se z mestom ne bodo združili; ker „kar so doseči hoteli, so dosegli, šolo so od sebe otresli, za druge naklade v mestu pa jim nij mar.“ Ali gosp. Pisk, kateri je hotel mestu „nos zaviti“ kakor pravijo, se je sam prevaril. Mestno starešinstvo je o novem sklepu Kanižancev ob pravem času zvedelo, in je prošnjo, katera je za neke dni pri okrajnem glavarstvu dalje časa zaležala bila, kakor je g. Pisk mislil, reklamiralo in je ne pustilo odposlati v Gradec. In tako je prišlo, da je mesto Ptuj brez Kanižancev, Kaniža pa brez šole ostala.

Iz tega se vidi, kako tudi Nemci mej soboj znajo nepošteni biti, ako jim je kaj doseči, ako gre za denar.

V omenjenem „Tagespostnem“ članku piše ta Kanižanec, da je občina Kaniža celo „nemška“ in da se tedaj otrokom velika škoda godi, ako morajo slovensko šolo ptujske okolice obiskovati. V občini Kaniža je „ciguri“-fabrika g. Piska. Mi nemamo nič proti temu, ako gosp. Pisk za svoj fabrikat nemški značaj terja; drugi občinani so skoro sami krčmarji, kateri so radi, če slovenski kmetje njih haloško slovensko vino popivajo. Kar se tiče narodnosti dekliskega liceja v Kaniži, katerega ne smem s celim imenovati, da kake nedolžne bralke ne pohujšam, mislimo, da je močno kozmopolitičnega značaja; če pa je Kanižanec in nemški Ptujanom ljubše, da mora ta veseli njihov institut nemški biti, — te pa naj bo!

Kanižanci pa bodo morali pri zidanji šole za ptujsko okolico udeležiti se, in mi želimo, da bi ta šola uže skoro stala, ker ta šolska občina je ena največjih na spodnjem Štajerskem, in je tedaj to veliki škandal, da je brez šole.

Iz Zagreba 17. nov. [Izv. dopis.] Banket na čast našemu junaškemu Miroslavu Hubmajerju napravila je omladina tukajšnjega vseučilišča včeraj večer v

gostilni pri „jagnjetu“, katerega se je udeležilo razen studentov še mnogo odličnih hrvatskih domoljubov. Mej petjem jugoslovanskih pesnij vrstile so se navdušene pomenapolne nazdravice, in so bile, kakor je lahko umeti, posebno Miroslavljeve, lepe in poetične, pa tudi politično važni so bili govori in z navdušenjem sprejeti. Spoznalo je mnogobrojno občinstvo v Hubmajerju junaka, ki se ne samo s britkim handžarom in smrtonosnim strelnim zrnem, nego tudi „z uma svitlim mečem“ in lepo prepričalno besedo ve in zna boriti za idejo jugoslovansko. Navzoči so bili zastopniki hrvatskega, srbskega, slovenskega, bugarskega in češkega plemena. Lepa je bila zdravica „majki Hubmajerjevi, koja je rodila takovega junaka“. Po banketu spremlila je mnogobrojna množica slavljence do stanovanja njegovega in trikratni gromoviti „živio Hubmajer“ zagrmel je v tihi noči čez samotni Markov trg. Nesramni „spiceljski“ članek „Neue Freie Presse“ se lahko tedaj nadaljuje, da ta druhal še bolje dokumentira svojo nemško „svobodo-“!!! želnost. Denes odpotuje Miroslav na bojišče. Naj ga vodi in varuje lepa jugoslovanska vila, katero je včeraj tako lepo in navdušeno nazdravljali!

Domače stvari.

— (Iz Maribora) nam pišejo, da sta nemškutarska poslanca, največja sovražnika Slovencev, Brandstetter in Seidl, popolnem dogospodarila. Dunajski judje jih rubijo, da je kaj. Več, kadar nam naši prijatelji natančnih poročil pošljejo. Nemesis je prišla tu

— (Protivna agitacija.) Ne le plačana zadnja stran ljubljanskega vladnega monitarja dela reklamo za muzikalne nemškutarske večere ob priliki slovenskih gledaliških predstav, kakor smo povedali v nedeljskem listu, tudi oni del, v katerega se navadno zublajo dvomljivo duhovite razprave o vremenu dobrih gostilnah, o „živinobrambovskem društvu“, in o družih „živinskih“ zadevah — tudi oni del, pravimo, služi našim nemškutarjem, da agitirajo v svojej strasti slepo proti vsemu slovenskemu. Predvčerajšnja „Laib. Zt.“ prinaša opirajo se na zadnje, uže omenjeni inserat, o kazinskih koncertih, diplomatično prikrito vabilo k tem tendencioznim zabavam, ter jim želi najboljši uspeh. Tudi mi pravimo: prosit! in trikrat prosit! ker ako celo vlada se svojim varnim plaščem pokriva te večere potem — „mein Liebchen, was willst du noch mehr“.

— („Odbor Gospodjâ za stradanje Ercegovce u Dubrovniku“) poslal je tukajšnjemu ljubljanskemu „odboru za pribegle iz Hercegovine in Bosne“ sledeče pismo: „Slavni odbor! Čast mi je, javiti slavnemu odboru, da smo prejeli ob svojem času pismo od 29. oktobra t. l., a stoprv včeraj dva zaboja polna stvari v istem zaznamovanih. V istej dobi odbor gospej ne more drugače, nego, da vam izrazi najsrčnejšo hvalo za plemeniti Vaš dar, ter poln ščovanja in zahvalnosti, čutim se podpisati. V Dubrovniku dne 10. nov. 1875.

V imenu odbora: Gondola l. r.“

— (Srbski „Istok“) piše članek o udeležnji vsega Slovanstva glede vstanka omenja pohvalno „Slovenski Narod“ pak

in veselili, kako bodo Kozake razgnali z biči, ter v svojej oholosti zložili take-le molitev: „Ne pomagaj gospod niti nam, niti Kozakom, samo toliko gledaj, kako se bomo mi s temi tepci pomerili!“

Dva dni se je tolkel Hmelnicki s to četo na reki Piljavki. Zvečer drugoga dne so zbežali pani, za njimi pa je udrila vsa vojska, pometavši od sebe orožje in vso drugo robo. Kozaki in Tataři so dobili neizmerno mnogo vozov z raznimi stvarmi: piva, meda, vina je bilo toliko, da nijso znali kam ž njim.

V tem času, ko se je to godilo, je umrl kralj Vladislav. Po dolgih zborih so zbrali Kozaki novega kralja, namreč onega, katerega je hotel Hmelnicki — Jana Kazimira (1648—1668). O njem se je širil mej Kozaki dober glas in slava. Govorili so, da je on milostiv in pravicoljuben, da mrzi nasilje in da hoče ruski narod braniti proti panom. Jan Kazimir je zatorej zapovedal

Hmelnickemu, da konča vojsko, ter s kraljevimi poslanci mir naredi.

Hmelnicki se je vrnil v Ukrajino meseca januarja 1649. leta. Započevši vojsko, hotel je on samo panom plačati za njihove krivice, ali buniti se proti kralju, in mislil, zatorej je pa kralja tudi precej ubogal. V kratko so prišli k njemu poslanci, pa ne samo iz Poljske, nego iz vseh sosednih držav: iz Moskve, iz Turške, iz Krima in drugih. Pred nekoliko meseci se je moral Hmelnicki klanjati obolemu panu, zdaj pa je bil podoben vladarju. On se pa vendar nij prevzel zavoljo te slave. Kozaki polkovniki so se ponašali ž njim po bratski, kakor enak z enakim. Kozaki so ga pa imenovali „batka“ (očka). On je pil prosto žganje, nosil tudi to pijačo poslancem v zlatih posodah, ter tlačil njihove lule s tobakom. Tudi njegova žena je bila uljudna, ter večkrat sama goste dvorila.

(Dalje prih.)

pristavlja še: „Mej tem, ko bi Slovenci ne bili družega dali vstanku, nego Hubmajera i ostale junačke svojevoljce pa bi bilo dosta.“

Razne vesti.

* (Iz Prage) se „N. W. Tgbl.“ brzojavlja: Pred nekaj časem vršil se je v Heinrichgasse v Broševji biši grozni umor in samomor. Sluga praške fužinske družbe Kristijan Loj, kateri je zaradi odpovedanja iz službe znožil, zaklal je z britvo njegovo ženo, ter potem sam sebi prerezal vrat. Oba trupla našli so v krvi ležati. Pred nekaj dnevi svaril je še zdravnik ženo naj nikar ne ostane pri možu sama, ker uže takrat je malo noreti začeljal.

* (Obesili) so zadnji vtorek razbojnika in roparja Antona Leitnerja v malem dvorišču karlovske zapornice v pričo kacic 40 gledalcev.

* (Zopet železnična nesreča.) Na železnici blizu Stokholma sta 16. t. m. dva vlaka skupaj trčila, vagone razbila in 6 ljudi je mrtvih 12 ranjenih ostalo.

* (Viharji) so bili 14 in 15 t. m. na Angleškem tako veliki, da so neizmerno škodo naredili.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

23 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebravljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj. Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganju v mehurju i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bozne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja je izrekan gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spridevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac. Montona, Istra. Učinki Revalescière du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spridevalo št. 76.921.

Obergimperm, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanju, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebravljenu, nespanju in hujšanju.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., Revalescière-Bisciten v pušicah 4 2 gold. 50 kr., 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v plehastih sa 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gold., sa 288 tas 20 gold., — sa 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Mariboru Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lendvi Ludwig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černewicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varakdinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjakih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. (265)

Umrli v Ljubljani

od 13. do 15. nov.:

Ana Gelovec, 3 l., dete stražnika, za davico. Josip Mahkota, 4 l., dete delavca za davico. — Jarnej Novak, 3 mes., dete mizarja. — Uršula Baumgartner, 67 l., za pljučnem vnetjem. — Anton Puc, 78 l., vsled starosti. — Amalija Turšič, 2 l., dete stražnika za davico.

Tuji.

16. novembra:

Evropa: Ungar iz Prage. Pri Slonu: Wohl iz Dunaja. — pl. Orbek iz Zagorja. — Schuler iz Gradca. — Schorn iz Koroškega. Pri Maltči: Finkas iz Dunaja. — Bahar iz Siska. — Kurthaler iz Domžal. — Golmajer iz Kočevja. — Elsner iz Dunaja. — Lerch iz Laškega trga. — Schmelker iz Dunaja. — Sauer iz Kaniže. Pri Zamorci: Ebensteiner iz Kamnika. — Potočnik iz Dunaja. — Pirc iz Vižmarji.

V gostilnici

„pri mestu Ljubljana“

v novo zidanaj hiši,

v kolodvorske ulici št. 115,

dobiva se

Graška (Märzen) piva

izvrstne kakovosti, 1 liter 24 kr.,

neponarejena stara in nova vina po 32, 36 in 40 kr. liter, tudi dobre jedila po nižje ceni.

Ravno tamkej se oskrbujejo naročila na debelo za Salon-, Märzen- in Export-piva iz pivarne gosp. Franjo Schreinerja v Gradcu in sicer po originalnej ceni. (397—3)

se kupuje dobro in po ceni?

v

M. Neumann-ovej

zalogi moške obleke

v Ljubljani v Lukman-ovej hiši.

Kožuh za potovanje . gl. 45

Guba iz lodna za potovanje s kapuco . „ 16

Ponočna suknja . „ 12

Zimska suknja . „ 20

Suknja za lov . „ 8

Zimske hlače . „ 7

Ravno tam

največja izbira

jopie za gospe

od 5 do 20. gold.

(399—2) M. Neumann.

Dunajska največa

27 kr.

Zaloga

solidne in znane zanesljive firme

Bernhard Pollak-a

na Dunaji,

Kärntnerstrasse 14,

(vis-à-vis Weihburggasse),

prodaja jedina z vestno garancijo najboljši kakovosti in pravosti blaga vedno

Najnovejše

za vsako saisono,

ovčje-volnate oblačilne snove.

Ravno tako tudi vse si misleče vrste, platnenega, modernega, kurentnega in pletenega blaga, svilnate in zametaste trake, ravno tako tudi gupir-čipke vsake baže, poleg še tisoč drugih stvari.

Izgleddi i zaznamek

blaga

zastonj in franko.

Naročila, tudi najmanjša brzo po poštne povzetku. (325—11)

Nepristujoče jemlje se nazaj brez zadržka.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“ v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje, pasovi za počene, urečalne in matricne brizgje.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsem enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. dto. de Reseda flacon 80 kr.

Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang flacon 80 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljšje spridevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, njezna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—141)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštne povzetju.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.